

NIEUWSBRIEF GGZ BERAAD OVERIJSSEL *04 JULI 2019 **ACHTERGROND**

*Stichting GGZ Beraad Overijssel (2011) is een **onafhankelijk** regionaal verbindend platform voor en door inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Het Beraad richt zich op actieve cliënten, ervaringsdeskundigen en bondgenoten. Het GGZ Beraad jaagt aan, informeert & emancipeert. Het Beraad werkt zonder subsidie en bestaat uit een bestuur en sympathisanten. De Nieuwsbrief verschijnt elke maand. Deze editie telt 4 pagina's.*

CLIËNTEN GGZ VANAF 2021 TOEGANG TOT WET LANGDURIGE ZORG

Mensen die hun leven lang ‘intensieve geestelijke gezondheidszorg’ (GGZ) nodig hebben, kunnen vanaf 2021 toegang krijgen tot de Wet langdurige zorg (Wlz). Wel moeten zij voldoen aan de bestaande Wlz-toegangscriteria.

Het gaat om ongeveer 10.000 volwassenen die permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig hebben. Deze groep cliënten krijgt nu zorg ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijk ondersteuning of de Zorgverzekeringswet.

Toegang tot de Wlz betekent voor deze cliënten dat zekerheid dat samenhangende zorg voor de lange termijn is geregeld. Ze hoeven niet steeds opnieuw aan te tonen dat ze intensieve geestelijke gezondheidszorg nodig hebben. Met deze overgang worden mensen met een psychische stoornis hetzelfde benaderd als mensen met een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap, of mensen met een somatische of psychogeriatrische beperking of aandoening.

Het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ) kan vanaf 2020 vaststellen of iemand blijvend behoefte heeft aan intensieve ggz. Dit gebeurt op basis van de medische informatie van de ter zake deskundige, bijvoorbeeld een psychiater of gz-psycholoog.

Het CIZ betreft bij de indicatiestelling de diagnose(s), de behandelgeschiedenis, het ziekteverloop, de levensloop en de psychische problematiek van de cliënt. Hierbij heeft het CIZ oog voor de mens als geheel. Het gaat niet om de aandoening zelf, maar om de vraag of de persoon blijvend behoefte heeft aan permanent toezicht en/of 24 uur per dag zorg in de nabijheid.

Mensen met een psychische stoornis kunnen toegang krijgen tot de Wlz als ze aan deze twee voorwaarden voldoen:

- Het ontbreekt de cliënt aan regie op nagenoeg alle levensdomeinen.
- De cliënt is niet in staat om op relevante momenten hulp in te roepen.

De cliënt met een Wlz-indicatie kan kiezen voor *zorg met verblijf* of voor *zorg thuis*. Zorg thuis is op verschillende manieren mogelijk: een volledig pakket, een modulair pakket of een persoonsgebonden budget (pgb). Bij een pgb kan een gewaarborgde hulp verplicht worden gesteld.

In de huidige situatie wordt verblijf in een ggz-instelling met psychiatrische behandeling na drie jaar gefinancierd vanuit de Wlz. Het gaat dan om een tijdelijke aanspraak: voortgezet verblijf. Deze mogelijkheid blijft voorlopig bestaan naast de blijvende toegang tot de Wlz.

Bron: www.informatielangdurigezorg.nl van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Op deze website vind je nog veel meer info over de overgang van Wmo/Zvw-zorg naar Wlz-zorg.

Met een Wlz-indicatie wordt het zorgkantoor verantwoordelijk voor je zorg.

NIEUWE WET MEDEZEGGENSCHAP KOMT ER AAN

De Eerste Kamer heeft eind mei de Wmcz 2018 aangenomen; de *Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018*. De nieuwe wet vervangt de oorspronkelijke Wmcz uit 1996 en is o.a. relevant voor cliëntenraden van de RIBW, de GGZ en verslavingszorg. De wet treedt waarschijnlijk op 1 juli 2020 in werking. De precieze datum hangt af van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) die het parlement nog moet bespreken en die ook nog voor advies naar de Raad van State gaat.

In de nieuwe wet is het *verzwaard adviesrecht* voor cliëntenraden vervangen door *instemmingsrecht*. Dit betekent dat cliëntenraden moeten instemmen met voorgenomen besluiten van zorgaanbieders, voordat zij deze kunnen uitvoeren. Bij een geschil kijkt een commissie niet meer of de *bestuurder in redelijkheid afwijkt*, maar of het redelijk is dat de *cliëntenraad niet instemt*.

In de nieuwe wet wordt de positie van *lokale* cliëntenraden versterkt, met dank aan de Tweede Kamer. In het oorspronkelijke wetsvoorstel hoefden zorginstellingen maar één cliëntenraad in te stellen. Dat is door de Tweede Kamer veranderd. *Op alle locaties is een cliëntenraad*, tenzij men dat liever niet wil. En een andere oplossing passend vindt.

Meer info over de inhoud van de wet en reacties vind je op www.loc.nl

ABONNEMENTSTARIEF PER 2020

Landelijk is een wetswijziging in voorbereiding om vanaf 2020 voor iedere cliënt die gebruik maakt van de Wmo een vast abonnementstarief Wmo te laten gelden van € 17,50 per vier weken/ €19,00 per maand. Dit is een vaste bijdrage, geheel onafhankelijk van zorggebruik/ of kosten, inkomen en vermogen.

Deze wijziging geldt voor zowel de thuisondersteuning (individuele begeleiding/ huishoudelijke ondersteuning) als ook voor de hulpmiddelen (woon- en vervoersmiddelen), woningaanpassingen en voor kortdurend verblijf. Ook als er gebruik wordt gemaakt van *meerdere voorzieningen tegelijk*, geldt de maximale bijdrage van € 17,50.

Vanaf 2020 worden ook de algemene voorzieningen zoals (soms) dagbesteding binnen het abonnementstarief meegenomen. Dan geldt dat inwoners voor algemene voorzieningen geen andere eigen bijdrage betalen van € 17,60 per vier weken en dat er geen stapeling plaatsvindt met maatwerkvoorzieningen.

De wijziging naar het abonnementstarief is niet van toepassing voor de Wmo waar een wooncomponent bij in zit, zoals beschermd wonen of maatschappelijke opvang.

Tussenjaar 2019

In 2019 geldt al dat het CAK voor iedere cliënt een maximale eigen bijdrage factureert voor het gebruik van de maatwerkvoorzieningen Wmo van € 17,50 per periode van vier weken. Meerpersoonshuishoudens waarin iemand nog niet de AOW-leeftijd heeft bereikt hoeven in 2019 géén eigen bijdrage meer te betalen voor hulp en ondersteuning

vanuit de Wmo. Inwoners die een eigen bijdrage Wmo betaalden, gaan in 2019 een lagere eigen bijdrage betalen.

De gemeente Zwolle: “We verwachten door de daling in hoogte van de eigen bijdrage dat er meer druk gaat ontstaan op het sociaal wijkteam met vragen van inwoners die nu zelf oplossingen hebben gevonden, maar dit door de lage eigen bijdrage via de Wmo willen regelen. Dit geldt met name voor de huishoudelijke ondersteuning, maar ook voor woonaanpassingen en bijvoorbeeld scootmobielen.”

“Hoe groot de toename aan gebruik van voorzieningen wordt is lastig te voorspellen. Gemeenten mogen een voorziening op grond van de Wmo niet weigeren op vanwege *financiële zelfredzaamheid*, dus op inkomen of vermogen van de aanvrager. Wel mag je met de inwoner hierover het gesprek aangaan en zijn bepaalde voorzieningen voor mensen met een hoog inkomen of vermogen *algemeen gebruikelijk*. De Wmo is bedoeld voor kwetsbare mensen. Mensen die niet zelfredzaam zijn.”

Bron voor hele bericht: memo van B&W aan de gemeenteraad van Zwolle, 9 mei

QUOTE

“Er is lang gedacht dat minder geld leidt tot lagere kwaliteit, maar ik geloof eerder in het tegendeel. Als je innovatie wilt bevorderen, moet je het budget flink omlaag brengen, dan creëer je schaarste. En in een omgeving waar schaarste ontstaat wordt het creatief vermogen groter.”

- **Michel van Schaik**, directeur gezondheidszorg Rabobank, artikel Skip 19 juni

ZORGEN OM ZORGCOWBOYS IN ALMELO EN ZWOLLE

Organisaties die winsten maken van tientallen procenten, worden door critici wel ‘zorgcowboys’ genoemd. Vaak schuilen er ondernemers achter die snel geld willen verdienen, en weinig geven om betrouwbare en effectieve zorg. Soms is er sprake van fraude.

Almelo is recent opgeschud door een aantal affaires rond kleinere ambulante zorgaanbieders zoals **Anahid BV**, **Take Care** en **Victorie**. Deze zorgclubs maken woekerwinsten maken (tot 66% per jaar), plegen fraude en hebben een directeur die zichzelf verrijkt. Anahid doet aan thuiszorg; Victorie beidt hulpverlening aan jongeren met verslaving of een psychische aandoening.

De misstanden komen aan het licht door klachten via de FNV, door onderzoek van de sociale recherche of door journalisten van RTV Oost of Follow The Money. De gemeente (WMO) besluit soms om de samenwerking te staken en het geld terug te eisen.

Het is voor de overheid nog erg moeilijk om hoge winsten op zorg-geld onmogelijk te maken. De Almeloze wethouder Eugène van Mierlo (CDA) denkt na over een lokale verordening, die de winst kan begrenzen. Maar de gemeente Almelo wacht toch liever op landelijke wetgeving.

Ook **Zwolle** kende de afgelopen twee jaar onrust. Na een reeks klachten staakte de gemeente de samenwerking met zorgbureau **Meesterwerk**. Dit weerhield de organisatie er niet van om in Zwolle actief te blijven en haar werkgebied uit te breiden naar Meppel. Meesterwerk biedt dagbesteding, begeleiding en wonen aan jongeren. Op haar website vermeldt de organisatie nu dat ze als zorgaanbieder actief is voor cliënten die zorg ontvangen vanuit de Wet langdurige zorg.

Een andere speler, **Creating Balance**, timmert al tien jaar aan de weg. Ook zij verzorgt thuisondersteuning, beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Begin juni werd

bekend dat de zorgaanbieder in 2018 opnieuw tonnen heeft winst gemaakt. Het grootste deel daarvan (300.000 euro) is als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouder.

ACHTERGROND: DE AANDEELHOUDER 'WINT' VIA EEN HOLDING-CONSTRUCTIE

De gemeente Zwolle doet zaken met *Creating Balance BV* en *Creating Balance Zwolle BV*. Bij het ene bedrijf koopt Zwolle zorg in voor begeleiding van cliënten, het andere bedrijf krijgt subsidie, bijvoorbeeld voor het zoeken naar en contact onderhouden met daklozen die op straat leven. Beide BV's krijgen betaald via vastgestelde tarieven en hebben hun geleverde uren zorg verantwoord, stelt het college. Hoe precies de hoge omzetten behaald worden is de gemeente niet duidelijk. Het bedrijf heeft ook andere opdrachtgevers. Wel duidelijk is dat *Creating Balance* een van de weinige zorgaanbieders in Zwolle is die op deze manier te werk gaan. "Het uitkeren van dividend (= een winstuitkering van een onderneming aan haar aandeelhouders) is een uitzondering. Naast *Creating Balance* hebben wij dit bij één andere zorginstelling geconstateerd. Normaal gesproken worden de gemaakte winsten vrijwel altijd gereserveerd en niet uitgekeerd."

De beide BV's vallen onder een *holding*. Het Zwolse college van B&W vindt het maken van winsten op zorggelden en het uitkeren van dividend via een holding constructie onwenselijk, maar stelt ook dat het formeel en juridisch gezien niet verboden is. Op de schriftelijke vraag van de PvdA of het mogelijk is om in een gemeentelijke verordening bepaalde rechtsvormen uit te sluiten van zorgsubsidie, antwoordt het college positief: "De gemeente Enschede heeft bijvoorbeeld in de verordening laten opnemen dat ze alleen subsidie verstrekt aan een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid en zonder winstoogmerk."

Maar ook Zwolle wacht liever eerst de uitkomsten af van onderzoek door het ministerie van VWS.

Bron: informatienota aan de raad, 7 mei 2019

Zorgaanbieder failliet

Tenslotte, wat cliënten direct kan raken is een plotseling faillissement van een organisatie. Zo werd begin maart de **Woonzorgcombinatie Overijssel** (WZCO, anno 2013) op eigen verzoek failliet verklaard. De Zwols-Veluwse zorginstelling voor jongeren ging ten onder aan gebrek aan cliënten in combinatie met hoge huisvestingslasten. Voor 160 cliënten moest snel een oplossing gevonden worden. De gemeente Zwolle regelde de huisvesting en nieuwe zorgaanbieders voor 80 cliënten in de regio IJssel-Vecht. In de communicatie met cliënten ging in de hectiek wel eens wat mis, zo stelt de gemeente in een terugblik aan de raad. "Dat is een leerpunt. Een ander bevinding is dat we onvoldoende zicht hebben op de woon-zorgconstructies bij inwoners die hun zorg via PGB verzilveren. We willen daarom een barrièremodel invoeren, dat in Twente ontwikkeld is."

De veertien Twentse gemeenten maakten begin dit jaar een plan bekend om fraude in de Wmo en de jeugdhulp te voorkomen en misstanden aan te pakken. Via een eigen barrièremodel worden risico's in kaart gebracht én zo nodig actie ondernomen.

Bronnen: publicaties van Tubantia (juni) en de Stentor (juni en maart).

Auteur van achtergrondbericht als geheel: Sibrand Hofstra

Reageren, kopij? Mail info@ggzberaad.nl of secretaris: s.hofstra@ggzberaad.nl (Sibrand) Website www.ggzberaad.nl
Postadres bestuur st. GGZ Beraad: Postbus 473, 8000 AL Zwolle. Rek.nr: NL52RAB00136732259 Rabobank Enschede